

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen yhtiöittämisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Geologian tutkimuskeskuksen analyysipalvelujen yhtiöittämisestä. Lailla valtioneuvosto oikeutettaisiin luovuttamaan Geologian tutkimuskeskuksen hallinnassa oleva kemian analyysipalvelujen tuottamiseen liittyvä omaisuus ja analyysipalveluja koskeva toiminta perustettavalle osakeyhtiölle, jonka toimialana olisivat analyysi-, mitta- ja tes-

tauspalvelut sekä niihin liittyvät asiantuntijapalvelut. Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen henkilöstö siirtyisi osakeyhtiön palvelukseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2007.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Geologian tutkimuskeskus on kauppa- ja teollisuusministeriön alainen sektoritutkimuslaitos, josta säädetään laitosta koskevassa laissa (995/1983) ja asetuksessa (1378/1994). Tutkimuskeskuksen tehtäväksi on säädetty geologian, geofysiikan ja geokemian tutkimustoiminta, jolla tuotetaan tietoa yhteiskunnan ja elinkeinoelämän käyttöön omaloitteisesti, yhteishankkeina ja toimeksiantoista. Tehtävänsä toteuttamiseksi tutkimuskeskuksen tulee huolehtia seuraavista asioista: perustiedon tuottaminen maankamarasta ja sen ominaisuuksista; geologisten raaka-ainevarojen etsintä, inventointi ja arviointi sekä niitä koskevien tiedostojen ylläpito; tutkimukset luonnonvarojen kestävästä käytöstä, maankäytön suunnittelusta ja ympäristön tilan seurannasta; toimialansa tietohuollosta. Lisäksi tutkimuskeskukselle on voitu säätää muita tehtäviä, esimerkiksi ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) nojalla tutkimuskeskus toimii asiantuntijalaitoksena.

Tutkimuskeskus on nettobudjetoitu tulosvastuullinen virasto. Tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelut on toiminut tulossikkönä useita vuosia, ja sillä on oma vuosittain vahvistettava budjetti tulostavoitteineen. Kemian analyysipalvelut on vastannut taloutensa ja tavoitteidensa toteutumisesta tutkimuskeskuksen pääjohtajalle. Palveluista merkittävän osan muodostavat geologiseen tutkimuksen liittyvät ja kaivannaisteollisuudelle tuotetut palvelut, mutta myös ympäristötutkimukseen sekä materiaali- ja prosessiteollisuuteen liittyvät palvelut.

Geologian tutkimuskeskuksen toiminta, rahoitusrakenne ja organisointi vastaavat pitkälti kansainvälistä käytäntöä. Tutkimuskeskuksessa on malminetsintää tukevaa merkittävää tutkimus- ja palvelutoimintaa, joista osan tuottavat tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelut ja joita käyttävät useimmat Suomessa toimivat ulkomaiset malminetsintä- ja kaivosyhtiöt. Suomessa ei kuitenkaan ole kehittynyt riittävästi alan palveluyrityksiä nopeasti kasvaville markkinoille. Tutkimus- ja palvelutoiminnan markkinat ovat kansainväliset, ja niitä hallitsevat suuret kanadalai-

set, eteläafrikkalaiset ja australialaiset laboratoriokeijut.

1.2 Nykytilan arviointi

Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen liikevaihdosta noin puolet muodostuu ulkopuolisille tuotetuista analyysi-, mittaus- ja testauspalveluista sekä niihin liittyvistä asiantuntijapalveluista. Ulkopuolisille tarjottavat palvelut tuotetaan kilpailutilanteessa, jossa kilpailijoita ovat lähinnä suuret, kansainväliset laboratoriokeijut. Palvelujen ostaminen valtion tutkimuslaitokselta on kansainvälisesti katsoen poikkeuksellista ja on aiheuttanut ongelmia asiakassuhteiden kehittämisessä. Kilpailupoliittisesti olisi myös perusteltua, että kemian analyysipalvelut siirrettäisiin markkinaehtoisesti toimivaan yhtiöön, joka pystyisi joustavasti vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin sekä tehokkaasti kehittämän palvelutarjontaansa ja palveluidensa laatua.

Tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelut toimii jo osin asiakas- ja markkinaohjautuvasti. Ulkopuolisella asiantuntijalla teetetty liiketoimintasuunnitelman mukaan yhtiöllä on päätoimialansa kasvavan markkinatilanteen takia hyvät edellytykset kasvattaa liiketoimintaansa ja samalla kehittää uusia liiketoiminta-alueita. Kannattavalle toiminnalle osakeyhtiönä on siten olemassa sekä sisäinen valmius että ulkoiset edellytykset. Yhtiöitetävillä toiminnoilla ei myöskään arvioida olevan strategista merkitystä valtiolle, eikä niitä ole tarvetta ohjata hallinnollisin päätöksin. Yhtiöittäminen mahdollistaisi samalla tutkimuskeskukseen jäljelle jäävien yksiköiden kehittämisen nykyistä selkeämmin valtion sektoritutkimuslaitoksena, jonka painopisteitä ovat geologisiin luonnonvaroihin, niiden tilinpitoon ja kestävään käyttöön liittyvä osaaminen sekä toiminta kansallisena geotietokeskuksena.

Kemian analyysipalvelujen yhtiöittäminen sisältyy hallituksen tuottavuusohjelman tavoitteisiin vuosille 2005—2011. Yhtiöittämisen lopullinen vaikutus tuottavuusohjelman henkilöstövähennystavoitteeseen arvioidaan myöhemmin.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen tavoitteena on varmistaa Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen kehittäminen markkinaehtoisesti toimivaksi ja kansainvälisesti kilpailukykyiseksi yhtiöksi, joka pystyisi täysimääräisesti hyödyntämään geologiseen tutkimukseen liittyviä analyysi-, testaus- ja mittauspalvelujen kasvavan kysynnän markkinoita. Perustettavaa yhtiötä voitaisiin käyttää valtionhallinnon laboratoriotuotoimintojen uudelleen järjestelyissä. Valtion 100-prosenttinen omistus sekä läheinen yhteistyö ja asiakassuhde Geologian tutkimuskeskuksen kanssa yhtiön toiminnan alkuvaiheessa varmistaisivat parhaiten näiden tavoitteiden saavuttamisen. Yhtiöittäminen mahdollistaisi toiminnan vakiinnuttua tulevaisuudessa myös liittoutumisen toisen laboratorioyhtymän kanssa ja omistuspohjan laajentamisen. Esityksen tavoitteena on lisäksi edistää tutkimuskeskukseen jäljelle jäävien yksiköiden kehittämistä nykyistä selkeämmin valtion sektoritutkimuslaitoksena sekä toteuttaa valtion tuottavuusohjelmaa kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla.

Valtion tavoitteena on käyttää uutta laboratorioyhtiötä työkaluna selvitetessä mahdollisia muita uudelleenjärjestelyjä valtionhallinnon eri aloilla toimivien laboratoriodien osalta. Yhtiötä perustettaessa valtiolla on siten siihen strateginen intressi ja se pidetään ainakin laboratoriotuotoimintoja koskevan selvitystyön ajan täysin valtion omistuksessa. Muutoin yhtiön toimintaan ei liity yleisestä omistajaintressistä poikkeavia seikkoja. Yhtiö on valtion käyttämässä ryhmittelyssä markkinaehtoisesti toimiva yhtiö, johon valtiolla on strateginen intressi, ja yhtiön omistajaohjaus tulee perustamisesta alkaen valtioneuvoston kanslian omistajaohjausyksikön vastuulle.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelut yh-

tiötetään ja valtio merkitsi perustettavan yhtiön koko osakekannan. Osakeyhtiön omistus pohjaa olisi mahdollista tarvittaessa laajentaa yhtiöittämisen jälkeen.

Osakeyhtiön toimialana olisivat analyysi-, mittaus- ja testauspalvelut sekä niihin liittyvät asiantuntijapalvelut, ja se jatkaisi Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen toimintaa. Osakeyhtiön olisi tarkoitus aloittaa toimintansa 1 päivänä syyskuuta 2007.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Osakeyhtiön perustaminen

Yhtiön perustamistoimien valmistelu on käynnissä. Välittömästi lain vahvistamisen jälkeen on tarkoitus perustaa osakeyhtiö, jolloin yhtiön toiminta voisi käynnistyä välittömästi lain tultua voimaan.

Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen tuottamiseen liittyvä omaisuus ja analyysipalveluja koskeva toiminta sekä niihin liittyvät velka-, palvelu-, hankinta- ja toimitussopimukset siirrettäisiin osakeyhtiölle heti, kun perustamistoimenpiteet on saatu päätökseen. Omaisuuden luovutus tapahtuisi apporttina osakkeita vastaan.

Osakeyhtiön pääomarakenne on tarkoitus muodostaa sellaiseksi, että käyttöpääomarahoituksella ja investointeihin varatulla pääomarahoituksella varmistettaisiin edellytykset tehostaa toimintaa ja kasvattaa liikevaihtoa. Pääomarakenteen tulisi toiminnan aloitusvaiheessa olla riittävän vahva, jotta henkilöstövähennyksiä ei ole tarpeen tehdä.

Valtio saisi tuottoja osakeyhtiöön sijoittamalleen pääomalle osinkona. Lisäksi yhtiötä voitaisiin käyttää valtionhallinnon muissa laboratorio- ja tukipalvelujärjestelyissä.

Omaisuus

Osakeyhtiön aloittava tase olisi noin 5 miljoonaa euroa.

Käyttöomaisuutta osakeyhtiöön siirtyisi apporttina Geologian tutkimuskeskuksesta noin 1 miljoonan euron arvosta ja vaihto-

omaisuutta noin 0,25 miljoonaa euron arvosta. Käyttöomaisuus koostuu analyysi- ja mittauslaitteista, ATK-laitteistoista sekä konttorikalusteista. Analyysi- ja mittauslaitteiden sekä ATK-laitteistojen osalta arvostus perustuu tutkimuskeskuksen käyttöomaisuuskirjanpitoon 31 päivänä joulukuuta 2006 tehdyn tilinpäätöksen mukaan. Konttorikalusteet on arvioitu käypään arvoon, joka on noin 50 000 euroa. Vaihto-omaisuus koostuu kemikaaleista sekä muista aineista ja tarvikkeista, joiden arvostusperusteena on käypä arvo. Apportti olisi sidottua omaa pääomaa.

Lisäksi valtio sijoittaisi yhtiöön vapaata omaa pääomaa 3,75 miljoonaa euroa, josta investointeja varten olisi 1,9 miljoonaa euroa ja käyttöpääomarahoitukseen 1,85 miljoonaa euroa. Sijoitus olisi tarvittaessa myöhemmin korvattavissa luottorahoituksella.

Yhtiön aloitusvaiheen rahoitus olisi täysin oman pääoman ehtoista, joten omavaraisuusaste olisi 100 prosenttia. Tarkoituksena on kuitenkin vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen sijoittaminen yhtiöön välittömästi sen perustamisvaiheen jälkeen. Lähtökohtana olisi, että yhtiö ottaisi 1,5 miljoonan euron laina, joka on 40 prosenttia yhteensä 3,75 miljoonan euron sijoitetun pääoman tarpeesta ja 81 prosenttia 1,85 miljoonan euron käyttöpääoman tarpeesta.

Vaikutukset valtion talouteen

Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen yhtiöittäminen edellyttää valtion talousarvioon perustamismenoja varten 4,75 miljoonaa euroa, josta valtion sijoitus yhtiön vapaaseen omaan pääomaa olisi 3,75 miljoonaa euroa, mutta josta 1,5 miljoonaa euroa olisi tarkoitus korvata vieraan pääoman ehtoisella rahoituksella välittömästi yhtiön perustamisvaiheen jälkeen. Lisäeläketurvan menetys yhtiöön siirtyvälle henkilöstölle korvataan yhtiön ottamalla vakuutuksella. Valtio korvaisi yhtiölle tästä aiheutuvat kulut valtion talousarvioon otettavalla kertakorvauksena maksettavalla määrärahalta. Tarvittava summa on suuruudeltaan noin 500 000 euroa. Lisäksi valtio korvaisi siirtyvälle henkilöstölle palvelussuhteen menetettyjen etujen kompensationsa yhteensä 500 000 euroa kertakorvauksena.

Yhtiöittäminen siirtäisi kemian analyysipalveluja koskevat toiminnot valtion budjettitalouden ulkopuolelle ja toteuttaisi valtion tuottavuusohjelmaa kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla. Yhtiöittämisellä voitaisiin lisätä yhtiöitettävän toiminnan palvelu- ja kilpailukykyä sekä kannattavuutta.

Yhtiöittämisellä ei olisi vaikutusta valtion talousarviosta Geologia tutkimuskeskukselle myönnettävään määrärahaan. Tutkimuskeskus tarvitsee jatkossakin kemian analyysipalveluita, jotka se hankkii ostopalveluina.

Verovaikutukset

Analyysi-, mittaus- ja testauspalveluita sekä niihin liittyviä asiantuntijapalveluita tarjoava yhtiö olisi verovelvollinen yleisten verotusperiaatteiden mukaisesti.

Yhtiöittämisen vaikutukset liiketoimintaan

Tehtyjen laskelmien perusteella yhtiöllä olisi edellytykset kannattavaan liiketoimintaan. Yhtiöittäminen muuttaa kustannusrakennetta siten, että osakeyhtiölle tulee eräitä lisäkustannuksia verrattuna toimintaan valtion laitoksen osana, mutta ne määräytyvät samoin perustein kuin yksityisten kilpailijoiden ja muiden osakeyhtiöiden. Tällaisia kustannuksia syntyy lähinnä valtion verotuksesta, työttömyys-, tapaturma- ja vahinkovakuutusmaksuista ja henkilösivukuluista. Toisaalta muun muassa eläkekustannukset alenevat, koska ne määräytyvät yhtiöittämisen jälkeen samoin perustein kuin yksityisellä sektorilla.

Laboratorioliiketoiminnan kannattavuus perustuu pitkälti mittakaavaetuihin. Nykykoossa kemian analyysitoiminnot ovat kansainvälisiin kilpailijoihin verrattuna pieni toimintayksikkö, jolla ei viraston sisällä ole merkittäviä kasvumahdollisuuksia. Myös yhteistoiminta muiden markkinoilla toimijoiden kanssa on käytännössä osoittautunut hankalaksi. Yhtiöittäminen mahdollistaa liiketoiminnan kehittämisen tehokkaaksi, kilpailukykyiseksi ja asiakaslähtöiseksi. Yhtiömuotoisena resursseja on helpompi ja nopeampi ohjata ja kohdistaa asiakastarpeiden mukaisesti. Laboratorion riippumattomuus ja puo-

lueettomuus korostuvat toimittaessa erillisenä yhtiönä. Virastosta poiketen yhtiö voi myös helpommin hyödyntää ja kehittää strategisia kumppanuuksia. Geologisen analytiikan liiketoiminta-alueella kansainväliset asiakkaat eivät yleensä ole tottuneet käyttämään valtion organisaatioita palvelujen tuottamiseen vaan tukeutuvat yrityksiin.

Vaikutukset asiakkaille ja kilpailutilanteeseen

Yhtiöitettävällä laboratoriotuotinnalla on noin 200 asiakasta, joista Geologian tutkimuskeskus on keskeisin. Yhtiön käyttöpääomarahoituksella varmistetaan yhtiön toimintaedellytykset ja palvelujen saanti toiminnan käynnistysvaiheessa. Yhtiöittäminen ja toiminnan markkinaehtoistaminen varmistaisivat palvelujen kehittämisen asiakaslähtöisesti sekä edistäisivät geologisen tutkimuksen ja kaivannaisteollisuuden analyysipalvelujen kilpailua. Yhtiöittäminen edellyttää, että Geologian tutkimuskeskus valmistautuu kilpailuttamaan yhtiöön siirtyvien palvelujen hankinnat ja laatii kilpailutusaikataulun, jolloin perustettavan yhtiön lisäksi alalla toimivilla olisi mahdollisuus valmistautua tulevaan kilpailuun.

3.2 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen tehtävissä oleva henkilöstö siirtyy suostumuksensa mukaisesti osakeyhtiön palvelukseen aikaisempaa vastaavaan tehtävään. Yhteensä siirtyvän henkilöstön määrä on noin 90. Näistä suurin osa on työsuhteisia. Virkasuhteinen henkilöstö otettaisiin osakeyhtiöön työsopimussuhteisiin tehtäviin. Henkilöstön asemaan sovelletaan, mitä valtioneuvoston periaatepäätöksessä valtion henkilöstön aseman järjestämisestä organisaatiomuutostilanteissa (VM 9/01/2006) on määrätty. Henkilöstön palvelussuhteen ehdot kuten vuosilomat, sairausajan palkka ja eläkkeet määräytyisivät uudessa yhtiössä yhtiön työehtosopimuksen mukaan. Henkilöstön aseman järjestämisestä on sovittu Geologian tutkimuskeskuksen ja henkilöstöjärjestöjen

välillä tehdyllä aiesopimuksella. Sen mukaisesti keskeisissä palvelusuhteen ehdoissa tahtuisivat seuraavat muutokset: säännöllinen työaika pitenisi, talvilomapidennyksistä luovuttaisiin mutta lomanansaintaperusteet pysyisivät kullakin yhtiöön siirtyvällä muuttamattomina. Yhtiöön siirtyvälle henkilöstölle korvattaisiin palvelusuhteen menetettyjen etujen kompensationsa yhteensä 500 000 euroa kertakorvauksena. Henkilöstön siirtyessä valtion eläkejärjestelmästä yksityisen alan eläkejärjestelmän piiriin, menettää osa vanhempaa henkilöstöä aikanaan kartuttamansa niin sanotun lisäeläketurvan mukaiset etuutensa. Tämä menetys korvataan heille yhtiön ottamalla vakuutuksella.

Palvelussuhteen menetettyjen etujen kompensatiokorvaus on arvioitu kohtuullisuusperiaatetta soveltaen kokonaisuutena ottaen laskennassa huomioon kohtuullinen työjakso sekä asianomaisen henkilön palvelussuhteen kesto ja ikä. Eläke-etujen kompensoinnissa on noudatettu samaa käytäntöä kuin vastaavan kaltaisissa valtionhallinnon toimialarationalisointi-, liikelaitostamis- tai yhtiöittämistapauksissa. Eläke-edun turvaaminen oli myös tarpeen, jotta henkilöstöjärjestöt hyväksyisivät aiesopimuksen. Aiesopimuksen mukaisesti siirtyvän henkilöstön eläketurva katetaan erillisellä vakuutuksella. Vakuutus on voimassa vain, jos henkilö siirtyy eläkkeelle perustettavasta yhtiöstä tai mikäli palvelussuhde yhtiöön päättyy henkilöstä riippumattomista syistä.

Geologian tutkimuskeskukseen jäävän henkilöstön määrä olisi noin 700. Kemian analyysipalveluja tuottavan yksikön yhtiöittämisellä ei olisi suoranaisia vaikutuksia tutkimuskeskuksen muuhun organisaatioon.

3.3 Aluekehitysvaikutukset

Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalveluilla on tällä hetkellä toimintaa Espoossa, Kuopiossa, Outokummussa, Rovaniemellä ja Sodankylässä. Osakeyhtiö jatkaisi toimintaansa edelleen mainituilla paikkakunnilla, eikä välittömiä muutostarpeita ole. Liiketoiminnan kasvuodotukset jakaantuvat eri osiin maata.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Hallituksen esitys on valmistelu kauppaja teollisuusministeriössä yhteistyössä Geologian tutkimuskeskuksen kanssa. Asianosaisia on kuultu valmistelun aikana.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta on 2 päivänä maaliskuuta 2007 puoltanut Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen yhtiöittämistä ja pitänyt tarpeellisena vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen sijoittamista yhtiöön heti perustamisvaiheesta alkaen.

Hallituksen esityksestä on käyty yhteistoiminnasta valtion virastoissa annetun lain (651/1988) mukaiset neuvottelut osakeyhtiöön siirtyvän henkilöstön kanssa.

Hallituksen esityksestä on pyydetty lausunto valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, kilpailuvirastolta ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta.

4.2 Lausunnot

Valtiovarainministeriö pitää ehdotusta hallinnon kehittämisen periaatteiden osalta asianmukaisena. Valtiovarainministeriön lausuntoon sisältyneet eläke- ja muita etuuksia sekä verotusta koskevat muutosehdotukset on otettu huomioon. Valtiovarainministeriön lausunnon liitteenä on valtion controller-toiminnon lausunto.

Oikeusministeriön lausunnossa esitetyt muutosehdotukset 2 ja 4 §:ään on otettu huomioon.

Kilpailuvirasto pitää kemian analyysipalvelujen yhtiöittämistä perusteltuna. Lausunnon mukaan yhtiöittämisen onnistumisen kannalta on tärkeää, että Geologian tutkimuskeskus siirtyy kilpailuttamaan tarvitsemansa analyysipalvelut täsmällisen ja kohtuullisen siirtymäajan kuluttua. Lisäksi lausunnon mukaan uuden yhtiön omistajaohjauksessa olisi tärkeä huolehtia siitä, että yhtiön kustannuslaskentajärjestelmä täyttää kaikki vaatimukset ja että se ei pidä yllä alihinnoittelua, mikä lisäksi yhtiölle asetettavien omistajapolitiittisten tavoitteiden tulisi ottaa huomioon valtion tekemät merkittävät pääomasijoitukset.

Maa- ja metsätalousministeriöllä sekä ympäristöministeriöllä ei ollut huomautettavaa esitysluonnoksesta. Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää kannatettavana kemian analyysipalvelujen yhtiöittämistä.

5 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 toiseen lisätalousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälän mukaan valtioneuvosto valtuutettaisiin luovuttamaan Geologian tutkimuskeskuksen hallinnassa oleva kemian analyysipalvelujen tuottamiseen liittyvä omaisuus ja analyysipalveluja koskeva toiminta perustettavalle osakeyhtiölle sekä merkittävään sen osakkeet. Osakeyhtiön toimialana olisivat laboratorio-, mittaus- ja testauspalvelut sekä niihin liittyvät asiantuntijapalvelut.

2 §. Valtioneuvosto määräisi luovutettavan omaisuuden ja sen arvon sekä ehdot, joilla luovutus tapahtuu. Pykälää on tulkittava suhteessa osakeyhtiölakiin (625/2006) siten, että valtioneuvosto päättäisi siitä, mikä yleisten kirjanpitoperiaatteiden mukainen arvo omaisuudelle merkitään yhtiön perustamissopimuksessa. Valtioneuvosto määräisi myös muista omaisuuden luovuttamiseen ja osakeyhtiön muodostamiseen liittyvistä järjestelyistä. Osakeyhtiölle apporttina siirrettävän omaisuuden arvo olisi 1,25 miljoonaa euroa ja siirto tapahtuisi yhtiön aloittaessa toimintansa lain tultua voimaan.

3 §. Perustettava yhtiö olisi muiden osakeyhtiöiden tapaan verotettava, ja sen katsottaisiin jatkavan tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen toimintaa. Yhtiöittämisessä noudatettaisiin soveltuvin osin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 d §:ssä (1733/1995) säädettyssä liiketoimintasiirrossa sovellettavia periaatteita. Omaisuuserien arvostukset käyttöomaisuuden osalta on tehty jatkuvuusperiaatetta soveltaen. Käyttöomaisuuskirjanpidon ulkopuolella olevan kaluston, kuten huonekalujen osalta, on käytettävissä vain käypään arvoon perustuva arvio,

kuten myös käytössä olevan vaihto-omaisuuden osalta.

4 §. Sen jälkeen, kun omaisuus olisi siirretty osakeyhtiöön, ottaisi se vastatakseen Geologian tutkimuskeskuksen tekemistä sellaisista velka-, palvelu-, hankinta- ja toimitussopimuksista sekä muista niiden kaltaisista sitoumuksista, jotka koskevat osakeyhtiölle luovutettua omaisuutta ja sille siirtyvää kemian analyysipalvelujen toimintaa. Koska velallinen voi vaihtua vain velkojan suostumuksella, vastaisi valtio edelleen toissijaisesti sellaisista perustamista edeltävistä velvoitteista, joista ei toisin sovita. Pykälällä varmistettaisiin palvelujen tarjonnan jatkuvuus yhtiöittämisen yhteydessä.

5 §. Pykälän 1 momentin nojalla Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen tehtävissä lain voimaan tullessa oleva henkilöstö siirtyisi osakeyhtiön palvelukseen aikaisempaa vastaavaan tehtävään. Siirtyminen edellyttäisi siirtyvän henkilön suostumusta viimeistään kuukautta ennen yhtiön perustamista. Mainituissa tehtävissä olevat ovat lähes kaikki siirtymässä yhtiön palvelukseen. Käytännössä asia on varmistettu, koska jokaiselta siirtyvältä henkilöltä on saatu siirtoa koskeva kirjallinen hyväksyntä 31 päivänä tammikuuta 2007. Momentin nojalla virkamiesten virkasuhde päättyisi ilman eri toimenpiteitä. Tällä varmistettaisiin se, että henkilöstöä ei erikseen tarvitse irtisanoa.

Pykälän 2 momentin mukaan määräajaksi Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen tehtäviin otetut henkilöt siirtyisivät vastaavaksi määräajaksi osakeyhtiön palvelukseen.

Pykälän 3 momentin mukaan osakeyhtiöön siirtyvien virkamiesten virat lakkaisivat lain tullessa voimaan ja virkasuhteinen henkilöstö otettaisiin osakeyhtiöön työsopimussuhteisiin tehtäviin.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, mitä työsuhteen ehtoihin sovelletaan. Yhtiöön siirtyvän henkilöstön aseman järjestämisestä on sovittu Geologian tutkimuskeskuksen ja henkilöstöjärjestöjen välillä tehdyllä aiesopimuksella, jonka sisältöä on selostettu tarkemmin organisaatio- ja henkilöstövaikutuksia koskevassa kohdassa 3.2. Henkilöstö siirtyy yhtiöön Geologian tutkimuskeskuksessa siirtymähetkellä maksettavalla säännöllisen työajan mukaisella kiinteällä kuukausipalkalla aikaisempaa vastaavaan tehtävään. Yhtiön uusi työehtosopimus neuvotellaan yhtiön perustamisen jälkeen ja siinä täsmentyä sopi-

musalakohtaisesti työsuhteen ehtojen sisältö. Yhtiö valmistelee palkkaus- ja muut palkitsemisjärjestelmänsä aiesopimuksessa kirjattujen ja muutoin henkilöstöjärjestöjen kanssa neuvoteltujen tavoitteiden pohjalta.

6 §. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta ja toimenpiteistä, joihin valtioneuvosto voisi ryhtyä valmistellakseen osakeyhtiön perustamista.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä syyskuuta 2007.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen yhtiöittämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Valtioneuvosto oikeutetaan luovuttamaan kauppa- ja teollisuusministeriön toimialaan kuuluvan Geologian tutkimuskeskuksen hallinnassa oleva kemian analyysipalvelujen tuottamiseen liittyvä omaisuus ja analyysipalveluja koskeva toiminta perustettavalle osakeyhtiölle, jonka toimialana ovat laboratorio-, mittaus- ja testauspalvelut sekä niihin liittyvät asiantuntijapalvelut.

Valtio merkitsee osakeyhtiötä perustettaessa kaikki sen osakkeet.

2 §

Valtioneuvosto määrää luovutettavan omaisuuden ja sen arvon sekä ehdot, joilla luovutus tapahtuu. Valtioneuvosto määrää myös muista omaisuuden luovuttamiseen ja osakeyhtiön muodostamiseen liittyvistä järjestelyistä.

Valtioneuvosto määrää, mikä osa omaisuudesta pannaan osakeyhtiöön osakkeita vastaan.

3 §

Tuloverotuksessa osakeyhtiön katsotaan sellaisenaan jatkavan Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen toimintaa.

4 §

Osakeyhtiö vastaa niistä velka-, palvelu-, hankinta- ja toimitussopimuksista sekä muista niiden kaltaisista sitoumuksista, joihin

Geologian tutkimuskeskus on sitoutunut ja jotka koskevat osakeyhtiölle luovutettua omaisuutta ja sille siirtyvää kemian analyysipalvelujen toimintaa.

Valtion vastuu 1 momentissa tarkoitetuista sitoumuksista jää voimaan.

5 §

Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen tehtävissä tämän lain voimaan tullessa olevat henkilöt siirtyvät osakeyhtiön palvelukseen aikaisempaa vastaavaan tehtävään, jos he ovat antaneet kirjallisen suostumuksen tähän viimeistään kuukautta ennen yhtiön perustamista. Virkamiesten virkasuhde päättyy ilman eri toimenpiteitä.

Määrääjäksi Geologian tutkimuskeskuksen kemian analyysipalvelujen tehtäviin otetut henkilöt siirtyvät määrääjäksi osakeyhtiön palvelukseen vastaavaksi ajaksi.

Geologian tutkimuskeskuksesta osakeyhtiöön siirtyvien virkamiesten virat lakkaavat tämän lain tullessa voimaan. Virkasuhteinen henkilöstö otetaan osakeyhtiöön työsopimussuhteisiin tehtäviin.

Työsuhteen ehtoihin siinä osakeyhtiön työsopimussuhteisessa tehtävässä, johon asianomainen on 1 momentin nojalla siirtynyt, sovelletaan, mitä yhtiötä sitovassa työehtosopimuksessa sovitaan tai mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

6 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan 2 §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä ennen lain ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin voimaantuloa. toimenpiteisiin. Valtioneuvosto voi tehdä 1 ja _____

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kauppa- ja teollisuusministeri *Mauri Pekkarinen*